

Vormgevingspecificaties

Elektronische
Bekendmaking

Tractatenblad

Auteur(s): Ambrac Els van Trigt
Versie: 1.2
Datum: 11 juni 2009

Inhoudsopgave

1. Wijzigingshistorie.....	3
1.1 Relevante documenten.....	3
2. Doel van dit document.....	4
2.1 Opzet specificaties.....	4
2.2 Redactionele conventies.....	4
3. Algemene layout specificaties.....	5
3.1 Afbreekregels.....	5
3.2 Lettertype.....	5
3.3 Bladspiegel, zetspiegel, pagina indeling.....	5
3.3.1 Bladspiegel.....	5
3.3.2 Zetspiegel.....	5
3.3.3 Stramien titelpagina.....	5
3.3.4 Stramien standaardpagina.....	6
3.4 Kopregel.....	6
3.4.1 Jaargangnummer.....	6
3.4.2 Paginacijfer.....	6
3.5 Voetregel / ID.....	7
3.6 Titelpagina.....	8
3.6.1 Systematische gegevens.....	8
3.6.2 Titelregels.....	8
3.6.3 Witruimte en lijnen.....	9
3.6.4 Jaargang en nummer.....	9
3.6.5 Witruimte en lijnen.....	10
4. Hoofdinhoud Tractatenblad.....	11
4.1 Rubrieken.....	11
4.1.1 Eerste divisie binnen <vrije-tekst>.....	11
4.1.2 Tweede en volgende divisies binnen <vrije-tekst>.....	11
4.2 Verdragen en verdragtekst.....	12
4.2.1 Tekst.....	13
4.2.2 Verdragtekst.....	13
4.2.3 Scheidingsteken.....	18
4.3 Artikelstructuur.....	19
4.4 Wijzig-artikel.....	19
4.5 Verklaringen, voorbehouden en bezwaren.....	21
5. Opmaakinstructies voor generieke (gedeelde) elementen.....	22
5.1 Tekstuele opmaak.....	22
5.2 Alinea en al-groep.....	23
5.2.1 Alinea.....	23
5.2.2 Al-groep.....	23
5.3 Koppen.....	24
5.3.1 Divisiekoppen.....	24
5.3.2 Tussenkop.....	24
5.4 Lijsten.....	24
5.4.1 Opsommingen.....	24
5.4.2 Definitielijsten.....	27
5.5 Tabellen.....	28
5.5.1 XML codering tabellen.....	29

5.6 Afbeeldingen.....	29
5.7 Links.....	29
5.8 Voetnoten.....	30
6. Overige conventies.....	32
6.1 Geen automatische kapitalisatie.....	32

1. Wijzigingshistorie

Versie 1.0	29-04-2009	E. van Trigt, Ambrac	1 ^e conceptversie
Versie 1.1	05-05-2009	E. van Trigt, Ambrac	2 ^e versie met kleine aanvullingen op basis van input Sdu
Versie 1.2	11-06-2009	E. van Trigt, Ambrac	Maandberichten verwijderd; dit is een separaat document en enkele tekstcorrecties doorgevoerd.

1.1 Relevante documenten

- Codering tractatenblad met OP DTD, Ronald Heller & Robert van de Rijt, ICTU, v. 1.7, 03-12-2007
- Codering algemene, gedeelde structuur met OP DTD, Robert van de Rijt, ICTU, v. 1.1, 15-11-2007
- Layout gegevens mbt de Tractatenbladen.doc + betekende versie van trac2007/eb-xml/1051.pdf, door Inge Wolfs, SDU (email d.d. 16 april 2009 en 22 april 2009). Aanvullingen op 4 mei 2009.
- Proefcontent in XML aangeleverd door Michel Geenen, Sdu

2. Doel van dit document

Het doel van dit document is het op eenduidige wijze vastleggen van de specificaties voor wat betreft vormgeving en opmaak van de Tractatenbladen in het kader van de Elektronische Bekendmaking van Officiële Publicaties.

2.1 Opzet specificaties

In hoofdstuk 3 worden de algemene layout specificaties beschreven; hoofdstuk 4 behandelt de hoofdinhoud van het Tractatenblad; hoofdstuk 5 is een opzet voor de Maandberichten en in hoofdstuk 6 komen de generieke elementen aan bod.

2.2 Redactionele conventies

De volgende redactionele conventies gelden voor de XML voorbeelden in dit document:

- Namen van elementen staan in het **blauw** tussen vishaken (<handelingen>).
- Namen van attributen zijn **oranje**; de attribuutwaarde is **bruin** (<nadruk type="cur">).
- De inhoud van de elementen (de content) staat in het zwart tussen start- en endtag van de elementen.
- Tekst, tekens, spaties die automatisch moeten worden gegenereerd worden in **groen** aangegeven.
- Processing instructions zijn **lila**.
- “Container elementen” zijn elementen die alleen andere elementen bevatten en geen tekst (#PCDATA)

3. Algemene layout specificaties

De kenmerken die in dit hoofdstuk worden gespecificeerd zijn generiek en gelden voor alle documenten.

3.1 Afbreekregels

- afbreekroutine volgens het Groene Boekje
- meer dan 3 regels met afbrekingen onder elkaar niet toegestaan
- geen kopjes onderaan de pagina; altijd minimaal 1 tekstregel erbij, ook bij meerdere koppen onder aan de pagina
- kop van wijzig-artikel en intitule mogen niet afgebroken worden
- bij overige koppen mag afgebroken worden bij een minimale woordlengte van 10 letters

3.2 Lettertype

Het broodkorps is Times 9 pt met interlinie 3.38 mm.

In de tabel hieronder wordt vermeld welke lettertypen gebruikt worden in deze Officiële Publicatie.

Times – romein (regular)
Times – vet (bold)
Times – cursief (italic)
Times – vet cursief (bold italic)
Univers – romein (regular)

3.3 Bladspiegel, zetspiegel, pagina indeling

(Alle maten zijn in millimeters.)

3.3.1 Bladspiegel

Hoogte	210 mm
Breedte	148 mm

3.3.2 Zetspiegel

Hoogte	165.49 mm
Breedte	99 mm
Marge snijzijde	29 mm
Marge rugzijde	20 mm
Kopwit (bovenmarge)	14 mm
Staartwit (ondermarge)	30.51 mm

3.3.3 Stramien titelpagina

Hoogte	210 mm
--------	--------

Breedte	99 mm, tekst over de gehele breedte (1 kolom)
Marge snijzijde	29 mm
Marge rugzijde	20 mm
Marge boven	14 mm
Marge onder	30.51 mm
Hoofdblok	hoogte: 165.49 mm aantal regels (broodkorps):

3.3.4 Stramien standaardpagina

Hoogte	210 mm
Breedte	99 mm, tekst over de gehele breedte (1 kolom)
Marge snijzijde	29 mm
Marge rugzijde	20 mm
Marge boven	14 mm
Marge onder	30.51 mm
Hoofdblok	hoogte: 157.73 mm aantal regels (broodkorps): 61

3.4 Kopregel

De kopregel komt voor op alle pagina's behalve de voorpagina. De kopregel bestaat uit twee elementen: het jaargangnummer + paginacijfer.

3.4.1 Jaargangnummer

Het jaargangnummer wordt op de rechterpagina's (oneven) geheel rechts geplaatst en op de linkerpagina's (even) geheel links.

XML	<pre><meta name="OVERHEIDop.publicationIssue" content="[inhoud veld]"/></pre> <p><i>Voorbeeld:</i></p> <pre><meta name="OVERHEIDop.publicationIssue" content="147]"/></pre>
Positie	basislijn van de kopregel begint op 14 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina
Letter	Times – vet
Korps	12 pt
Interlinie	4.51 mm
Zetwijze	rechtlijnend op de rechter (oneven) pagina's; linklijnend op de linkerpagina's (even)

3.4.2 Paginacijfer

Het paginacijfer wordt in het midden geplaatst. De paginering van de Tractatenbladen is per Tractatenblad, beginnend bij 1.

XML	Niet in de XML – automatisch genereren (bij 2 of meer pagina's)
Positie	basislijn van de kopregel begint op 14 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina
Letter	Times – romein
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	gecentreerd

3.5 Voetregel / ID

Op de pagina waar het tractatenblad wordt afgesloten bevat de voetregel een 4-regelig ID samengesteld uit ID + ISSN + uitgever + plaats + datum. Bijvoorbeeld:

TRB4860
 ISSN 0920-2218
 Sdu Uitgevers
 's-Gravenhage 2008

Hieronder wordt beschreven hoe de benodigde informatie uit de XML-structuur uitgelezen kan worden.

XML	<pre><tractatenblad> ... </tractatenblad></pre> <p>regel 1: afkorting publicatiennaam + nummer: <code><meta name="SDU.pskey" content="[inhoud veld]"/></code></p> <p><i>Voorbeeld:</i> <code><meta name="SDU.pskey" content="TRB4783"/></code></p> <p>regel 2: ISSN <i>Voorbeeld:</i> ISSN 0920-2218 (niet in de XML - automatisch genereren)</p> <p>regel 3: naam uitgever <i>Voorbeeld:</i> Sdu Uitgevers (niet in de XML - automatisch genereren)</p> <p>regel 4: plaats + jaartal <i>Plaats:</i> (niet in de XML - automatisch genereren) <i>Voorbeeld:</i> 's-Gravenhage 2008</p> <p><i>jaartal:</i> Uit "content" attribuut bij <code><meta name="OVERHEIDop.jaargang"</code></p> <p><i>Voorbeeld:</i> <code><meta name="OVERHEIDop.jaargang"</code></p>
-----	--

	<code>scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="2008"/></code>
Positie	de voetregel begint op 169.49 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina Het gehele blokje waar de 4 voetregels in staan is 10 mm hoog.
Letter	Univers – romein
Korps	5.5 pt
Interlinie	3.26 mm
Zetwijze	linkslijnend

3.6 Titelpagina

De kop op het voorblad van een Tractatenblad bevat:

- systematische gegevens
- titelregels (titel en subtitels), witruimte + lijnen
- jaargang en nummer, witruimte + lijnen
- rubrieken van het Tractatenblad, vastgelegd in divisies (zie 4.1)

Aan het eind van het Tractatenblad volgt:

- plaats en datum totstandkoming (zie 4.2.2.6)

De kop van een Tractatenblad loopt over de gehele breedte van de pagina.

3.6.1 Systematische gegevens

De bovenste regel bevat systematische gegevens waarop Tractatenbladen gevonden kunnen worden. Dit wordt in de metadata als volgt vastgelegd:

XML	<code><sys.gegevens>...</sys.gegevens></code> <i>Voorbeeld:</i> <code><tractatenblad></code> <code> <sys.gegevens>117 (2005) Nr. 3</sys.gegevens></code>
Positie	basislijn op 16 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina
Letter	Times – romein
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	linkslijnend

3.6.2 Titelregels

De titel regels bevatten titel en subtitel(s).

XML	<code><officiele-publicatie></code> ... <code><kop></code> <code> <titel>TRACTATENBLAD</titel> (regel 1)</code> <code> <subtitel>VAN HET</subtitel> (regel 2)</code>
-----	--

	<code><subtitel>KONINKRIJK DER NEDERLANDEN</subtitel></code> (regel 3) <code></kop></code>
Positie	<i>regel 1:</i> basislijn op 26 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina <i>regel 2:</i> basislijn op 34.5 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina <i>regel 3:</i> basislijn op 52.8 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina
Letter	<i>regel 1:</i> Times – vet, kapitaal <i>regel 2:</i> Times – romein, kapitaal <i>regel 3:</i> Times – romein, kapitaal
Korps	<i>regel 1:</i> 16 pt; aanspatiering 21% <i>regel 2:</i> 10 pt; aanspatiering 2% <i>regel 3:</i> 11 pt; aanspatiering 25%
Interlinie	<i>regel 1:</i> 6.02 mm <i>regel 2:</i> 3.76 mm <i>regel 3:</i> 4.14 mm
Zetwijze	<i>regel 1:</i> gecentreerd <i>regel 2:</i> gecentreerd <i>regel 3:</i> uitgevuld

3.6.3 Witruimte en lijnen

Onder de titelregels volgt een witruimte en twee horizontale lijnen over de gehele breedte.

XML	geen; lijnen kunnen automatisch gegenereerd worden
Positie	eerste lijn begint op 48.5 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina tweede lijn begint op 49.3 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina
Dikte	<i>eerste horizontale lijn:</i> .205 mm <i>tweede horizontale lijn:</i> .111 mm
Lengte	99 mm
Zetwijze	linkslijnend

3.6.4 Jaargang en nummer

XML	De tekst “jaargang” staat niet in de XML maar kan automatisch gegenereerd worden. De jaargang kan in de XML uitgelezen worden uit de metadata (“content” attribuut): <code><meta name="OVERHEIDop.jaargang " content="[inhoud veld]"/></code> JAARGANG <i>Voorbeeld:</i> <code><meta name="OVERHEIDop.jaargang" content="2009"/></code> + spatie + Nr. + spatie + nummer uit “content” attribuut: <i>Voorbeeld:</i> <code><meta name="OVERHEIDop.publicationIssue" content="147"/></code>
Positie	basislijn begint op 52.8 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina
Letter	Times – vet
Korps	10 pt

Zetwijze	gecentreerd
----------	-------------

3.6.5 Witruimte en lijnen

Onder de jaargang volgt een witruimte en twee horizontale lijnen over de gehele breedte.

XML	geen; lijnen kunnen automatisch gegenereerd worden
Positie	eerste lijn begint op 59.6 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina tweede lijn begint op 60.4 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina
Dikte	<i>eerste horizontale lijn</i> : .111 mm <i>tweede horizontale lijn</i> : .205 mm
Lengte	99 mm
Zetwijze	linkslijnend

4. Hoofdinhoud Tractatenblad

De hoofdinhoud van het Tractatenblad staat in *rubrieken*. Deze rubrieken (A. titel, B. Tekst, C. Vertaling etc.) worden in de XML gecodeerd als divisies (<divisie>). Iedere divisie heeft een <kop> en één of meerdere alinea's.

4.1 Rubrieken

Er is verschil tussen de opmaak van de eerste divisie en de volgende divisies. De alinea's van de eerste <divisie> onder element <vrije-tekst> zijn gecentreerd; de alinea's van de volgende divisies niet.

4.1.1 Eerste divisie binnen <vrije-tekst>

XML	De eerste divisie binnen <tractatenblad><vrije-tekst> wordt als volgt gecodeerd: <i>Voorbeeld:</i> <tractatenblad> <vrije-tekst> <divisie> <kop> <nr status="officieel">A.</nr> <titel status="officieel">TITEL</titel> </kop> <al> <nadruk type="cur">Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Zuid-Afrika tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen en naar het vermogen;</nadruk> </al> ...
Positie	<kop>: basislijn begint op 64.32 mm vanaf bladspiegel bovenkant pagina <al>: 2 witregels (7.76 mm) voor de eerste alinea; alle volgende alinea's zonder witregel
Letter	<kop> Times, kapitaal, onderlijnd (0.1 mm lijn). Tussen <nr > en <titel> een spatie genereren. <al>: Times, cursief (<nadruk type="cur">)
Korps	<kop>: 6.5 pt <al>: 9 pt
Interlinie	<kop>: 3.38 mm <al>: 3.38 mm
Zetwijze	<kop>: linkslijvend <al>: gecentreerd

4.1.2 Tweede en volgende divisies binnen <vrije-tekst>

XML	<p>De tweede en volgende divisies worden als volgt gecodeerd: <i>Voorbeeld:</i> <tractatenblad> <vrije-tekst> <divisie> <kop> <nr status="officieel">B.</nr> <titel status="officieel">TEKST</titel> </kop> <al>De Engelse tekst van het Verdrag, met Protocol, is geplaatst in <extref reeks="Trb" doc="trb-2006-6" status="actief"> <nadruk type="cur">Trb.</nadruk> 2006, 6</extref>. </al></p>
Positie	<p><kop> vóór de tweede divisie kop ("B") een witruimte van 7.76 mm. NB: voor alle volgende koppen (vanaf "C") een witruimte van slechts 3.38 mm. <al> witregel van 3.38 mm tussen kop en vóór de eerste alinea; alle volgende alinea's zonder witregel; inspring eerste regel alle alinea's: 3.38 mm</p>
Letter	<p><kop> Times – kapitaal, onderlijnd (0.1 mm lijn). Tussen <nr > en <titel> een spatie genereren. <al> Times</p>
Korps	<p><kop>: 6.5 pt <al>: 9 pt</p>
Interlinie	<p><kop>: 3.38 mm <al>: 3.38 mm</p>
Zetwijze	<p><kop>: linkslijnend <al>: uitgevuld, laatste regel linkslijnend</p>

4.2 Verdragen en verdragtekst

Verdragen in de Tractatenbladen worden als verdragen gecodeerd. Een "verdrag" is te herkennen aan de brief- of wettekststructuur en wordt gecodeerd met het element <verdrag>. Binnen <verdrag> kunnen de elementen <tekst>, <verdragtekst> en <scheidingsteken> voorkomen. Deze structuren komen meestal voor in de rubrieken B en C, maar kunnen bij uitzondering ook in andere rubrieken voorkomen.

Een verdrag heeft een verplicht attribuut tekst(<verdrag tekst="authentiek" xml:lang="en">). Voor het coderen van dit attribuut geldt dat Rubriek B altijd authentieke verdragteksten bevat, Rubriek C altijd vertalingen en Rubriek F doorgaans authentieke teksten.

Bijlagen, protocollen en dergelijke worden als aparte verdragteksten gecodeerd. Het element <bijlage> wordt niet gebruikt in het Tractatenblad.

4.2.1 Tekst

Het element <tekst> binnen <verdrag> heeft de volgende opmaak:

XML	<i>Voorbeeld:</i> <tekst status="goed"> <al xml:lang="nl">Op 8 juli 2008 is te Pretoria een Protocol tot wijziging van het Verdrag tot stand gekomen. De Engelse tekst van het Protocol luidt als volgt:</al> </tekst>
Positie	witregel voor de eerste alinea, alle volgende alinea's zonder witregel; eerste regel van de alinea inspring 3.38 mm.
Letter	Times - romein
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	uitgevuld, laatste regel linkslijnend

4.2.2 Verdragtekst

Binnen <verdragtekst> kunnen de volgende elementen voorkomen: <kop>, <aanhef>, <wettekst>, <vrije-tekst>, <briefftekst>, <wetsluiting> en <ondertekening>. Deze elementen worden hieronder beschreven.

4.2.2.1 Verdragtekst – kop

XML	<i>Voorbeeld:</i> <verdragtekst> <kop> <titel status="officieel">Protocol amending the Convention between the Kingdom of the Netherlands and the Republic of South Africa for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital, with Protocol</titel> </kop> NB: de kop kan ook een <label> en <nr> bevatten.
Positie	witregel erboven
Letter	Times – vet
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	gecentreerd

4.2.2.2 Verdragtekst – aanhef

XML	<i>Voorbeeld:</i> <aanhef> <preambule>
-----	--

	<pre> <kop> <titel status="officieel">Preamble</titel> </kop> <al>The Government of the Kingdom of the Netherlands</al> <al>and</al> <al>the Government of the Republic of South Africa,</al> <al>Desiring that (...)</al> </preamble> <afkondiging> <al>Have agreed as follows:</al> </afkondiging> </aanhef> </pre>
Positie	<kop>: halve witregel erboven; inspring 3.38 mm
Letter	<kop>: Times – romein
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	<kop>: gecentreerd <al>: De tekst binnen de <al> elementen van zowel <preamble> als <afkondiging> volgt de opmaak van de <al> elementen in de broodtekst

4.2.2.3 Verdragtekst – wettekst

<wettekst> bevat de feitelijke regelgevende tekst en is meestal opgebouwd uit een <kop> en een of meerdere artikelen¹ (<artikel>) en/of wijzigingsbepalingen (<wijzig-artikel>).

In <wettekst> kunnen verder de volgende elementen voorkomen:

- de ‘gewone’ tekstuele elementen <al> en <lijst>
- een aantal groeperende elementen (hierarchische niveau’s in wettekst): <paragraaf>, <afdeling>, <titeldeel>, <hoofdstuk>, <deel>.

XML	<i>Voorbeeld:</i> <pre> <verdragtekst><kop>...</kop> <wettekst> <hoofdstuk> <kop> <titel status="officieel">TABLE DES MODIFICATIONS </titel> </kop> <structuurtekst> <al>Règle 4.1</al> <al>Règle 4.11</al> <al>Règle 4.12</al> </structuurtekst> </hoofdstuk> </pre>
Positie	Opmaak van <hoofdstuk><kop><titel>: witregel erboven <i>overige elementen (niet in voorbeeld):</i> <paragraaf>: begint op een nieuwe regel met 1 witregel erboven; <sub-paragraaf>: begint op een nieuwe regel met 1 witregel erboven;

¹ Zie 4.3.

	<artikel><kop>: begint op een nieuwe regel met 1 witregel erboven; <afdeling>: begint op een nieuwe regel met 1 witregel erboven; <titeldeel>: begint op een nieuwe regel met 1 witregel erboven; <deel>: begint op een nieuwe regel met 1 witregel erboven;
Letter	<hoofdstuk><kop>: Times – romein <afdeling><kop>: Times – romein, klein kapitaal <artikel><kop>: Times – romein <lidnr><kop>: Times – romein <al> : Times – romein
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	gecentreerd

4.2.2.4 Verdragtekst – vrije-tekst

<vrije-tekst> is een containerelement; het kan de elementen (artikel | tekst | divisie) bevatten. Deze elementen hebben geen specifieke opmaak binnen <verdragtekst>. Bijlagen zijn vaak binnen <vrije-tekst> gecodeerd.

XML	<verdragtekst><vrije-tekst> <i>Voorbeeld:</i> <verdragtekst cms-nr="B2" xml:lang="nl"> <kop> <titel status="officieel">Lijst van bijlagen en protocollen</titel> </kop> <vrije-tekst> <divisie> <kop><titel status="officieel">Bijlagen</titel></kop> <lijst type="expliciet" start="1" level="single" nr-sluiting="."> <li.nr>–</li.nr><al>Bijlage I (artikel 21) – Tariefconcessies van Servië voor industrieproducten uit de Gemeenschap</al>
Opmaak	<kop><titel>: zie 4.2.2.1 <divisie>: zie 4.1.2

4.2.2.5 Verdragtekst – brieftekst

Binnen een verdragtekst kan een briefwisseling opgenomen zijn. Hieronder volgt een voorbeeld:

XML	<i>Voorbeeld:</i> <brieftekst> <afzender>INTERNATIONAL ATOMIC ENERGY AGENCY </afzender> <dagtekening> <plaats>Vienna,</plaats> <datum isodatum="2008-02-20">20 February 2008</datum> </dagtekening>
-----	--

	<pre> <kenmerk>Ref: RER9088-9014-01</kenmerk> <onderwerpbrief> <al>Subject: Request to the Government of the Netherlands to host an IAEA Regional Workshop on Operational Events, Transients and Precursor Analyses, Petten, the Netherlands, 25-29 August 2008</al> </onderwerpbrief> <briefaanhef>Sir,</briefaanhef> <vrije-tekst> <tekst status="goed"> <al>I have the honour to refer to the above mentioned workshop which is being organized by the (...)</al> </pre>
Positie	<pre> <afzender>: witregel erboven <dagtekening><plaats> + spatie <datum>: op 1 regel, witregel erboven <kenmerk>: witregel erboven <onderwerpbrief><al>: witregel erboven <briefaanhef>: witregel erboven <vrije-tekst><al>: witregel erboven </pre>
Letter	<pre> <afzender>: Times – romein, kapitaal (in XML) <dagtekening><plaats><datum>: Times – romein <kenmerk>: Times – romein <onderwerpbrief><al>: Times – romein <briefaanhef>Times – romein <vrije-tekst><al>: als normale <al> </pre>
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	<pre> <afzender>: linkslijvend <dagtekening><plaats><datum>: rechtslijvend <kenmerk>: linkslijvend <onderwerpbrief><al>: uitgevuld, laatste regel gecentreerd <briefaanhef>: linkslijvend <vrije-tekst><al>: als normale <al> </pre>

De tekstsluiting van een brief zoals in bovenstaand voorbeeld is als volgt:

XML	<pre> Voorbeeld: <tekst-sluiting> <slotformulering> <al>Accept, Sir, the assurances of my highest consideration.</al> </slotformulering> <ondertekening> <naam><voornaam>ANA MARÍA</voornaam> <achternaam>CETTO</achternaam></naam> <functie>Deputy Director General</functie> <functie>Head of the Department of Technical Cooperation </functie> <deze>For the Director General</deze> </ondertekening> </tekst-sluiting> </pre>
-----	--

Positie	<code><slotformulering><al></code> : witregel erboven, inspring als broodtekst (3.38 mm) <code><naam><voornaam></code> : witregel erboven, inspring 46 mm <code><functie></code> : op nieuwe regel, inspring 46 mm <code><deze></code> : op nieuwe regel, witregel erboven, inspring 46 mm
Letter	<code><slotformulering><al></code> : Times – romein <code><naam><voornaam></code> : Times – romein, kapitaal (in XML) <code><functie></code> : Times – romein <code><deze></code> : Times – cursief
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	linkslijnend vanaf inspring op 46 mm

Na de tekstsluiting volgt nog de geadresseerde:

XML	<i>Voorbeeld:</i> <code><geadresseerde></code> <code><naam><voornaam>H.E. Justus Jonathan De</voornaam></code> <code><achternaam>Visser</achternaam></naam></code> <code><functie>Resident Representative of the Netherlands to the IAEA</code> <code></functie></code> <code><adres><adresregel type="onbepaald">Postfach 190</adresregel></code> <code><adresregel type="onbepaald">1015 Wien</adresregel></code> <code><adresregel type="onbepaald">Austria</adresregel></code> <code></adres></code> <code></geadresseerde></code> <code></brieftekst></code>
Positie	witregel boven <code><geadresseerde></code> ; alle volgende elementen binnen <code><geadresseerde></code> : zonder witregel; <code><voornaam></code> en <code><achternaam></code> : op 1 regel, met spatie ertussen <code><functie></code> : op nieuwe regel <code><adresregel></code> : op nieuwe regel
Letter	Times – cursief
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	linkslijnend

4.2.2.6 Verdragtekst – wetsluiting en ondertekening

Een `<wetsluiting>` kan bestaan uit de elementen `<slotformulering>`, `<histnoot>`, `<gegeven>`, `<ondertekening>` en `<uitgifte>`. Geen van deze elementen is verplicht.

XML	<i>Voorbeeld:</i> <code><wetsluiting status="goed"></code> <code><slotformulering></code> <code><al>IN WITNESS WHEREOF the undersigned, duly authorised thereto, have signed this Protocol in duplicate in the English language.</al></code>
-----	---

	<pre> <al>DONE at Pretoria, this 8th day of July 2008.</al> </slotformulering> <ondertekening>For the Government of the Kingdom of the Netherlands,</ondertekening> <ondertekening> <naam> <voornaam>R. DE</voornaam> <achternaam>VOS</achternaam> </naam> <functie>Ambassador</functie> </ondertekening> <ondertekening>For the Government of the Republic of South Africa,</ondertekening> <ondertekening> <naam> <voornaam>T.</voornaam> <achternaam>MANUAL</achternaam> </naam> <functie>Minister of Finance</functie> </ondertekening> </wetsluiting> </pre>
Positie	<pre> <slotformulering><al>: witregel erboven, inspring als broodtekst (3.38 mm); tekst uitgevuld, laatste regel linkslijvend <ondertekening>: witregel erboven, geen inspring <voornaam><achternaam>: witregel erboven, op 1 regel met spatie ertussen, geen inspring <functie>: op nieuwe regel, geen inspring </pre>
Letter	<pre> <slotformulering><al>: Times – romein (kapitaal in XML) <ondertekening>: Times – cursief <voornaam><achternaam>: Times – kapitaal in XML <functie>: Times – romein </pre>
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	linkslijvend

4.2.3 Scheidingsteken

Tussen het einde van een verdrag en het begin van een nieuw verdrag wordt een scheidingsteken gebruikt.

XML	<pre> <scheidingsteken> Voorbeeld: </verdragtekst> <scheidingsteken type="streep"/> <verdragtekst cms-nr="B2" xml:lang="nl"> </pre>
Opmaak	lijndikte .111 mm; lengte 18.5 mm; ingesprongen 40 mm met 1 witregel

	er boven en verticale uitvulling van maximaal 4 mm.
Zetwijze	gecentreerd

4.3 Artikelstructuur

Een artikel in de tekst wordt als artikel gecodeerd in de XML (en niet als een opsomming of ander element). Een artikel wordt gecodeerd als: `<artikel>`. Voor opsommingen binnen `<artikel>` gelden de opmaakregels die bij opsommingen worden gespecificeerd (zie 5.4.1).

XML	<p><i>Voorbeeld:</i></p> <pre> <artikel status="goed"> <kop> <label>Artikel</label> <nr status="officieel">18</nr> </kop> <lid> <lidnr status="officieel">1.</lidnr> <al>De Gemeenschap en Servië brengen in de loop van een overgangperiode van ten hoogste zes jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst geleidelijk een bilaterale vrijhandelszone tot stand overeenkomstig de bepalingen van deze overeenkomst, de GATT 1994 en de WTO. Daarbij houden zij rekening met de hierna vermelde specifieke eisen.</al></lid> </pre>
Positie	<p><code><artikel></code>: witregel erboven, inhoud van <code><kop></code> (<code><label></code> en <code><nr></code>) op deze regel (gecentreerd); <code><lid><lidnr></code>: begint op een nieuwe regel met een witregel erboven; inspring (3.38 mm). <code><al></code> volgt op dezelfde regel na een spatie. Alle volgende alinea's binnen hetzelfde artikel worden niet ingesprongen. NB: alinea's binnen <code><artikeltekst></code> (niet in dit voorbeeld) worden op dezelfde manier opgemaakt als alinea's binnen <code><artikel></code>.</p>
Letter	Times – romein
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	<p><code><artikel><kop><label><nr></code>: gecentreerd <code><lid><al></code>: uitgevuld, laatste regel linkslijvend</p>

4.4 Wijzig-artikel

Het element `<wijzig-artikel>` wordt gebruikt voor een stuk tekst waarin het wijzigen van een bepaald artikel wordt uitgeschreven.

XML	<p><code><wijzig-artikel></code></p> <p><i>Voorbeeld:</i></p>
-----	---

	<pre> <wijzig-artikel> <kop> <label>ARTIKEL</label> <nr>I</nr> </kop> <wat type="wijziging">Het Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen) wordt gewijzigd als volgt:</wat> <wijzig-lid> <lidnr>A</lidnr> <wat>Artikel 2.21 komt te luiden als volgt:</wat> <wijziging> <artikel><kop><label>#8220;Artikel</label><nr>2.21</nr> <titel>Schadevergoeding en andere vorderingen</titel></kop> <lid> <lidnr status="officieel">1.</lidnr> <al>Onder dezelfde voorwaarden als in artikel 2.20, lid 1, kan de merkhouders op grond van zijn uitsluitend recht schadevergoeding eisen voor elke schade, die hij door het in die bepaling bedoelde gebruik lijdt.</al> </lid> </artikel> </wijziging> </wijzig-lid> </wijzig-artikel> (Tractatenblad 4347) </pre>
Positie	<pre> <wijzig-artikel>: witregel erboven, inhoud van <kop> (<label> en <nr>) op deze regel (gecentreerd); <wat type="wijziging"> begint op een nieuwe regel met een witregel erboven; eerste regel springt 3.38 mm in, volgende regels lijnen links uit; <wijzig-lid>: begint op een nieuwe regel met een witregel erboven; inhoud van <lidnr> op deze regel (inspring 3.38 mm); <wat>: begint op een nieuwe regel met een witregel erboven en springt 3.38 mm in; <wijziging><artikel><kop>: de inhoud van de elementen <label>, <nr> en <titel> komen (gecentreerd) op een nieuwe regel met een witregel erboven; <lid><lidnr>spatie<al>: begint op een nieuwe regel met een witregel erboven; inspring eerste regel (3.38 mm); overige elementen (niet in voorbeeld): <wijzig-divisie>: begint op een nieuwe regel met een witregel erboven; </pre>
Letter	Times – romein
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	<pre> <wijzig-artikel><kop><label><nr>: gecentreerd <wijziging><artikelkop><titel>: gecentreerd andere elementen: linkslijvend </pre>

4.5 Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Verklaringen, Voorbehouden en Bezwaren worden gecodeerd met het element <verklaringen>. De alinea's binnen het element <verklaringen> worden in tegenstelling tot de rest van de lopende tekst niet ingesprongen maar links uitgelijnd. Bezwaren worden apart gecodeerd met het element <bezwaar> omdat deze in tegenstelling tot de verklaringen juist wel moeten inspringen. De voorbehouden en bezwaren die landen maken, worden gecodeerd met alinea's en alineagroepen. Meerdere landen worden altijd direct onder elkaar gezet zonder witregels ertussen.

XML	<i>Voorbeeld:</i> <pre><verklaringen> <al-groep> <al> <nadruk type="vet">Ghana</nadruk>, 16 juni 2008</al> </al-groep> </verklaringen></pre>
Positie	<verklaringen><al> begint op een nieuwe regel met een witregel erboven; meerdere </al> zonder witregel ertussen NB: opsommingen binnen <verklaringen> beginnen ook zonder inspring <bezwaar> begint op een nieuwe regel, inspring: 10 mm. NB: opsommingen binnen <bezwaar> beginnen ook met een inspring van 10 mm.
Letter	Times – romein
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	<verklaringen>: tekst uitgevuld, laatste regel linkslijnend <bezwaar>: tekst uitgevuld, laatste regel linkslijnend

5. Opmaakinstructies voor generieke (gedeelde) elementen

5.1 Tekstuele opmaak

Binnen de diverse tekstelementen komen elementen voor die anders gezet dienen te worden, bijvoorbeeld `<sup>` (superieur) voor superscript, `<inf>` (inferieur) voor subscript en `<nadruk>` voor verschillende opmaakstijlen.

XML	<p><i>Voorbeeld 1, superscript:</i> Uitgegeven de 27^e augustus2008</p> <p><i>Voorbeeld 2, inferieur:</i> CO₂</p> <p><i>Voorbeeld 3a, nadruk:</i> Uitgegeven de elfde november 2008</p> <p><i>Alternatief voorbeeld 3b (met default attribuutwaarde gespecificeerd):</i> Uitgegeven de elfde november 2008</p> <p>De mogelijke attribuutspecificaties zijn:</p> <pre> <nadruk type="cur"> <nadruk type="vet"> <nadruk type="halfvet"> <nadruk type="vetcur"> <nadruk type="ondlijn"> <nadruk type="nonprop"> <nadruk type="kap"> <nadruk type="klkap"> <nadruk type="rom"> </pre>
Positie	in de lopende (brood-)tekst
Letter	als in broodtekst van de publicatie
Korps	idem
Interlinie	idem
Zetwijze	<pre> <sup>: superieur <inf>: inferieur <nadruk> of <nadruk type="cur">: cursief <nadruk type="vet">: vet <nadruk type="halfvet">: halfvet (wordt vooral toegepast in tabellen) <nadruk type="vetcur">: cursief en vet <nadruk type="ondlijn">: onderstreept <nadruk type="nonprop">: niet-proportioneel <nadruk type="kap">: in kapitalen <nadruk type="klkap">: in klein-kapitalen <nadruk type="rom">: romein ('normaal') </pre>

NB: <nadruk>-elementen kunnen ingebedde <nadruk>-elementen bevatten, bijvoorbeeld een stuk cursief weergegeven tekst met daarbinnen een onderdeel onderstreept.

5.2 Alinea en al-groep

5.2.1 Alinea

Alinea's worden gecodeerd met het element <al>.

Standaard wordt iedere eerste regel van een alinea ingesprongen (3.38 mm).

Boven en onder de alinea's wordt in de meeste gevallen een witregel gegenereerd.

Uitzonderingen hierop zijn de alinea's binnen een <al-groep>, alinea's binnen opsommingen of binnen een artikelstructuur. Hieronder worden de uitzonderingsgevallen gespecificeerd.

XML	<al>
Positie	in broodtekst tenzij anders gespecificeerd
Letter	als in broodtekst van de publicatie
Korps	idem
Interlinie	idem
Zetwijze	linkslijnend Standaard alinea's inspringen met 3.38 mm ; opsommingen niet inspringen (behoudens de 3.38 mm van de alinea); bij overlopende regels loopt de tekst naar voren.
Wit voor	indien binnen <al-groep>: nee indien binnen <lijst>: nee indien binnen <definitielijst>: nee indien binnen <artikel>: nee indien binnen <histnoot>: nee [?] in andere gevallen: ja, 3.38 mm
Wit na	indien binnen <al-groep>: nee indien binnen <lijst>: nee indien binnen <definitielijst>: nee indien binnen <artikel>: nee indien binnen <histnoot>: nee [?] in andere gevallen: ja, 3.38 mm

5.2.2 Al-groep

Een <al-groep> bevat meerdere alinea's. Wanneer de alinea's binnen een <al-groep> element staan wordt hiermee aangegeven dat de alinea's bij elkaar gehouden dienen te worden en komt er alleen een witregel voor en na het element <al-groep>.

XML	<al-groep> <al>tekst...</al> <al>tekst...</al> </al-groep>
Wit voor	3.38 mm
Wit na	3.38 mm

5.3 Koppen

5.3.1 Divisiekoppen

De opmaak van een divisiekop is afhankelijk van het niveau; divisies kunnen ‘genest’ worden, d.w.z. een nieuwe divisie bevatten.

De divisiekoppen hieronder zijn generiek. Zie voor de opmaak van de divisiekoppen op het titelblad van het Tractatenblad hoofdstuk 4: 4.1.1 en 4.1.2.

XML	<code><divisie></code> <code><kop></code> <code><titel></code>
Positie	<i>niveau 1</i> : 1 witregel erboven, 1 regel wit na <i>niveau 2</i> : 1 witregel erboven, 1 regel wit na <i>niveau 3</i> : 1 witregel erboven, geen wit na <i>niveau 4</i> : 1 witregel erboven, geen wit na
Letter	<i>niveau 1</i> : Times – cursief <i>niveau 2</i> : Times – cursief <i>niveau 3</i> : Times – cursief <i>niveau 4</i> : Times – romein
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	<i>niveau 1</i> : gecentreerd <i>niveau 2</i> : linkslijnend <i>niveau 3</i> : linkslijnend <i>niveau 4</i> : linkslijnend

5.3.2 Tussenkop

XML	<code><tussenkop></code> <i>Voorbeeld:</i> <code><tussenkop></code> Grenswaarden gemeten met de ESC-test (Europese stathetoestandcyclus) en de ELR-test (Europese belastingresponsiecyclus) <code></tussenkop></code>
Positie	1 witregel erboven
Letter	Times – cursief
Korps	9 pt
Interlinie	3.38 mm
Zetwijze	linkslijnend

5.4 Lijsten

5.4.1 Opsommingen

Opsommingen worden in de XML opgenomen als `<lijst>`.

Nummeringen en opsommingstekens staan expliciet in de XML (type=”expliciet”) en hoeven dus niet automatisch gegenereerd te worden.

NB: spaties tussen nummer en titel moeten wel automatisch gegenereerd worden.

Er zijn verschillende soorten lijsten: genummerd (zowel alfabetisch, arabisch, als romeins) en ongenummerd.

Lijsten kunnen ‘genest’ voorkomen; dit betekent dat een romeins genummerde lijst binnen een alfabetische lijst kan voorkomen. In dit geval is de insprong van de tweede lijst relatief ten opzichte van de eerste lijst.

XML	<pre><lijst></pre> <p><i>Voorbeeld 1, genummerde lijst (alfabetisch)</i></p> <pre><lijst type="expliciet" start="1" level="single" nr-sluiting="."> <li.nr>a.</li.nr> <al>5 percent van het brutobedrag van de dividenden niet overschrijden, indien de uiteindelijk gerechtigde een lichaam is dat ten minste 10 percent bezit van het kapitaal van het lichaam dat de dividenden betaalt; of</al> <li.nr>b.</li.nr> <al>in alle overige gevallen 10 percent van het brutobedrag van de dividenden niet overschrijden.</al> </lijst></pre> <p><i>Voorbeeld 2, genummerde lijst (arabisch):</i></p> <pre><lijst type="expliciet" start="1" level="single" nr-sluiting="."> <li.nr>1.</li.nr> <al>The Government of the Netherlands will accord to the Agency, its property, (...) 1963.</al> <li.nr>2.</li.nr> <al>The Government will accord to officials and participants mentioned above every facility necessary for the performance of their (...)</al></pre> <p><i>Voorbeeld 3, genummerde lijst (romeins):</i></p> <pre><lijst type="expliciet" start="1" level="single" nr-sluiting="."> <li.nr>i)</li.nr> <al>[sans changement]</al> <li.nr>ii)</li.nr> <al>les indications relatives à une recherche antérieure prévues aux</pre>
-----	---

	<p>règles 4.12.i) et 12<nadruk type="cur">bis</nadruk>.1.c) et f);</al> </lijst></p> <p><i>Voorbeeld 4, ongenummerde lijst:</i> <al>De partijen komen bovendien overeen (...)</al> <lijst type="expliciet" start="1" level="single" nr-sluiting="."> <li.nr>--</li.nr> <al>door maatregelen te nemen, gericht op de ondertekening of de ratificatie van alle andere internationale instrumenten ter zake, of, in voorkomend geval, op aansluiting daarbij, en op de volledige tenuitvoerlegging daarvan;</al> <li.nr>--</li.nr> <al>door de instelling van een effectief stelsel van nationale exportcontroles met het oog op de beheersing van uitvoer en doorvoer van goederen die betrekking hebben op massavernietigingswapens, met inbegrip van (...).</al> </lijst></p> <p>(Tractatenblad 4791)</p>
Positie	<p><i>Voorbeeld 1, genummerde lijst (alfabetisch):</i> lijst begint op een nieuwe regel, zonder witruimte ervoor; inspring 3.38 mm, de tekst springt vanaf deze positie 4.23 mm in; de overlopende alineatekst loopt naar voren en is uitgevuld; laatste regel linkslijnend</p> <p><i>Voorbeeld 2, genummerde lijst (arabisch):</i> lijst begint op een nieuwe regel, zonder witruimte ervoor; inspring 3.38 mm, de tekst springt vanaf deze positie 4.23 mm in; inspring is gebaseerd op 2 cijfers, bij meer cijfers wordt de inspring met 2.5 mm verhoogd; de overlopende alineatekst loopt naar voren en is uitgevuld; laatste regel linkslijnend</p> <p><i>Voorbeeld 3, genummerde lijst (romeins):</i> zetbreedte waarbinnen het romeinse cijfer wordt geplaatst is 6.83 mm; de cijfers staan rechtslijnend; de tekst achter het romeinse cijfers begint op 7.61 mm en wordt vrijgehouden; alineatekst is uitgevuld; laatste regel linkslijnend</p> <p><i>Voorbeeld 4, ongenummerde lijst:</i> lijst begint op een nieuwe regel, zonder witruimte ervoor; inspring 3.38 mm, gevolgd door een half kastlijntje (“endash”) en een witruimte van 3.38 mm; hierna volgt de <al> tekst; de overlopende alineatekst loopt naar voren en is uitgevuld; laatste regel linkslijnend</p>

	NB: opsommingen binnen <verklaringen> beginnen alle <i>zonder inspring</i>
Letter	als in broodtekst van de publicatie
Korps	idem
Interlinie	idem
Zetwijze	tekst uitgevuld, laatste regel linkslijnend. Zie ook hierboven onder "Positie"
Wit voor	nee
Wit na	nee

5.4.2 Definitielijsten

Definitielijsten worden in de XML opgenomen als <definitielijst>.

Nummeringen en opsommingstekens staan expliciet in de XML (type="expliciet") en hoeven dus niet automatisch gegenereerd te worden. Dit geldt ook voor andere leestekens zoals een dubbele punt in het element <term>.

NB: spaties tussen nummer en titel moeten overigens wel automatisch gegenereerd worden.

XML	<pre><definitielijst> Voorbeeld: <definitielijst> <definitie-item> <li.nr>a.</li.nr> <term>Onze Minister:</term> <definitie> <al>Onze Minister van Financiën;</al> </definitie> </definitie-item> <definitie-item> <li.nr>b.</li.nr> <term>de wet:</term> <definitie> <al>de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.</al> </definitie> </definitie-item> </definitielijst></pre>
Positie	definitielijsten beginnen op een nieuwe regel, zonder witruimte ervoor; De lijsten springen niet in, maar hebben de standaardopmaak van alinea's: inspring van 3.38 mm, bij overlopende regels loopt de tekst naar voren.
Letter	als in broodtekst van de publicatie <term>: cursief
Korps	idem
Interlinie	idem
Zetwijze	linkslijnend
Wit voor	nee
Wit na	nee

5.5 Tabellen

Maatvoering Partij-tabel 7-koloms

121* Linkslijnend
214* Rechtslijnend
314* Rechtslijnend
410* Rechtslijnend
514* Rechtslijnend
613* Rechtslijnend
713* Rechtslijnend en Times 7pt (2.73 mm)

Partij-tabel 3-koloms

149* Linkslijnend
225* Rechtslijnend
325* Rechtslijnend en Times 7pt (2.73 mm)

Verwijzingentabel Maatvoering:

120* Linkslijnend
23* Linkslijnend
376* Uitgevuld en Times 9pt (3.38 mm)

Soort tabel	Letter	Korps	Interlinie
a. teksttabel	Times	9 pt	3.38 mm
b. tabel broodkorps	Times	9 pt	3.38 mm
c. kleiner korps	Times	7 pt	2.73 mm
d. kleinste korps	Times	5 pt	1.87 mm

De lijnen zijn 0.1 mm en linkslijnend. De tabellen b, c en d hebben een kop, hals en sluitlijn.

De header heeft een raster van 30% (zwart).

Andere conventies:

- algemene regel, titel en heading zijn **vet**;
- bij een overlopende tabel wordt de header herhaald op de nieuwe pagina;
- als in een <row> de tekst overloopt, komende de daarop volgende cellen aan de bottom te hangen;
- bedragen worden in principe rechtslijnend gezet;
- indien een tabel noten bevat, worden deze geplaatst direct aansluitend aan de tabel (zodat er geen conflict ontstaat met de voetnootnummering); bij doorlopende nummers (1, 2, ...) als tabelnoten en anders (2, 1, ...) als bron.
- tabelnoten worden per tabel genummerd, tenzij de klant het anders wil (in dat geval worden de tabelnoten als bron opgenomen);
- de bron of noottekst wordt voorafgegaan door een superieur karakter (cijfer), gevolgd door 1 of meerdere tekstregels;
- vanuit de sluitlijn van de tabel is het extra lead 2 mm.

5.5.1 XML codering tabellen

- tabellen worden gecodeerd volgens het CALS-model;
- de kolombreedte van tabellen wordt in de XML bij voorkeur niet uitgedrukt in vaste maten, maar in percentages met gebruik van het teken*;
- attributen op tabellen als **frame** en **rowsep** worden meegenomen in de presentatie;
- tableheaders worden herhaald als deze van de pagina lopen, en kunnen een eigen formattering mee krijgen;
- indien een tabel een heel speciale behandeling vereist wordt het attribuut **tabstyle** gebruikt. (Vanuit beheersoogpunt dient dit echter zoveel mogelijk voorkomen te worden.);
- attribuutwaarden die default al de juiste waarde bevatten worden niet gecodeerd. Voorbeelden hiervan zijn **morerows="0"** en **rotate="0"**;
- element **<title>** bij tabel wordt waar mogelijk gevuld.

5.6 Afbeeldingen

NB: het is nog niet precies duidelijk hoe de afhandeling van de afbeeldingen in het nieuwe EB proces gaat lopen; daarom ontbreken hieronder nog enkele specificaties.

XML	<pre><plaatje> Voorbeeld: <al>...</al> <plaatje> <illustratie naam="stb-2008-430-005.png" type="lijn" breedte="92mm" hoogte="43mm"/> </plaatje></pre>
Positie	<p><i>Voorbeeld 1 (losstaand):</i> <illustratie>: nieuwe regel, linkslijnend[?] <bijschrift>: ?</p> <p><i>Voorbeeld 2 (inline):</i> <illustratie>: in lopende tekst <bijschrift>: nvt</p>
Letter	<bijschrift>: vet [?]
Korps	<bijschrift>: 7 pt [?]
Wit voor	<i>Voorbeeld 1 (losstaand):</i> als niet paginagroot
Wit na	<i>Voorbeeld 1 (losstaand):</i> als niet paginagroot

5.7 Links

In een Tractatenblad kunnen in de lopende tekst verwijzingen voorkomen naar een ander Tractatenblad of andere Officiële Publicatie. Dergelijke links worden in de xml opgenomen als **<extref>**.

XML	<pre><extref> Voorbeeld:</pre>
-----	--------------------------------------

	<extref reeks="Trb" doc="trb-1973-20" status="actief"> <nadruk type="cur">Trb.</nadruk> 1973, 20</extref>
Positie	in de lopende tekst
Letter	afhankelijk van het onderdeel waarin de link voorkomt; stijl: idem (geen specifieke opmaakstijl)
Korps	afhankelijk van het onderdeel waarin de link voorkomt
Interlinie	afhankelijk van het onderdeel waarin de link voorkomt

5.8 Voetnoten

In de Tractatenbladen kunnen noten voorkomen in de lopende tekst, per verdrag en per verdragstekst. De noten worden genummerd per verdrag en per verdragtekst. Als er een nieuw verdrag wordt gecodeerd binnen hetzelfde tractatenblad, begint de nummering opnieuw met "1". De nummers staan in de XML gecodeerd.

XML	<noot> of <noot type="voet"> <i>Voorbeeld:</i> <noot id="N1" type="voet"> <noot.nr>1</noot.nr> <noot.al>De Bulgaarse, de Deense, de Duitse, de Engelse, de Estse, de Finse, de Franse, de Griekse, de Hongaarse, de Italiaanse, de Letse, de Litouwse, de Maltese, de Poolse, de Portugese, de Roemeense, de Sloveense, de Slowaakse, de Spaanse, de Tsjechische, de Zweedse en de Servische taal zijn niet afgedrukt.</noot.al>
Positie	<i>Nootnummer in de lopende tekst:</i> <noot>: nootnummer in de lopende tekst op de plaats van <noot> superscript; <i>Nootverklaring:</i> <noot.nr> + <noot.al>: eerste regel 7 mm ingesprongen <noot.nr> superscript + spatie gevolgd door inhoud <noot.al>
Letter	<i>Nootnummer in de lopende tekst:</i> Times – romein in lopende tekst <i>Nootverklaring onderin linkerkolom:</i> <noot.nr>: Times – romein <noot.al>: Times – romein
Korps	<i>Nootnummer in de lopende tekst:</i> 4 pt en superieur <i>Nootverklaring:</i> <noot.nr> + <noot.al>: 8 pt
Interlinie	<i>Nootnummer in de lopende tekst:</i> idem als broodtekst <i>Nootverklaring:</i> <noot.nr> + <noot.al>: 3 mm
Zetwijze	<i>Nootnummer in de lopende tekst:</i> <noot id="n1">: superscript;

	<i>Nootverklaring:</i> <noot.nr> + <noot.al>: eerste regel 7 mm ingesprongen, laatste regel linkslijnend
Afbreken	ja, in de tekst van de nootverklaring

6. Overige conventies

6.1 Geen automatische kapitalisatie

Teksten die kapitaal gezet moeten worden, bijvoorbeeld hoofdstukken, moeten als zodanig in de XML opgenomen zijn.

XML	<i>Voorbeeld:</i> <code><kop></code> <code> <nr status="officieel">B.</nr></code> <code> <titel status="officieel">TEKST</titel></code> <code></kop></code>
-----	---